

Jaarstukken 2023

24-07-2024

2.1.5 Werk, Inkomen en Participatie

Werk en inkomen verleent aan mensen die het nodig hebben ondersteuning bij de arbeidsinschakeling. Ook verleent zij bijstand aan mensen die niet over de middelen beschikken om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien. Via het minimabeleid worden inwoners ondersteund die een minimum inkomen hebben zodat zij kunnen deelnemen aan sport en maatschappelijke activiteiten. Daarbij voeren we een proactief opleidings- en arbeidsmarktbeleid, opgepakt vanuit de MRA.

Wat wilden we bereiken en wat hebben we gedaan?

In het bovenstaande thema hebben we het volgende speerpunt:

Speerpunt: Het versterken van vertrouwen en verantwoordelijk

Doelstelling	Het wegnemen van obstakels in het bijstandsbeleid die meedoen in de samenleving in de weg staan.
Wat wilden we doen?	- Onderzoek naar mogelijkheden van een bijstandsbeleid dat meer gericht is op talent en affiniteit van mensen dan op repressie. Er wordt bekeken of processen eenvoudiger en klantvriendelijker kunnen worden gemaakt. Als methode hiervoor wordt de 'omgekeerde toets' gebruikt. Het principe hiervan is maatwerk, een integrale aanpak en toetsbaarheid. - Onderzoek naar de mogelijkheid om bijverdienen naast de uitkering toe te staan conform de wens uit het coalitieakkoord.
Wat hebben we gedaan?	- De uitvoering heeft meer training gehad in de omgekeerde toets. In re-integratiegesprekken lag de focus op wat mogelijk is voor de inwoner en vanuit daar kijken wat passend is. Om een zo goed mogelijk aan te sluiten bij de behoeften van de inwoners zijn de re-integratievoorzieningen uitgebreid. Daarnaast is de jongerenpilot voortgezet, door integraal te werken ondersteunen we de jongeren bij het zelfredzaam zijn. - Het Breed offensief is ingevoerd, hierdoor wordt het voor inwoners en werkgevers eenvoudiger om te zien wat de gemeente voor hen kan betekenen en zijn de verschillen tussen gemeenten kleiner. Daarnaast heeft de uitvoering, vooruitlopend op de invoering Participatiewet in Balans, training gehad over de ontwikkelingen. Hierdoor sluit de dienstverlening beter aan bij de behoefte van de inwoners.
	Het is niet gelukt om onderzoek te doen naar de mogelijkheid om bij te verdienen naast de uitkering, dit vanwege capaciteitsgebrek. De wens is om hier na de evaluatie van het minimabeleid in 2024 onderzoek naar te doen.

Doelstelling	Minimabeleid: Het effectief ondersteunen van minima.
Wat wilden we doen?	Effecten minimabeleid worden geëvalueerd.
Wat hebben we gedaan?	- Er wordt ingezet op datagedreven sturen en datagedreven werken. In 2023 zijn er werksessies georganiseerd om binnen het thema van bestaanszekerheid datagedreven te werken. Om zo dichtbij de middelen doelmatig in te zetten. Aan de hand van deze werksessies wordt in 2024 het minimabeleid geëvalueerd. - Naar aanleiding van een motie van de gemeenteraad is een armoedevoorstel gemaakt. Hierbij is besloten om structureel het bereik van de bijzondere bijstand te verhogen, de draagkrachtgrens bij de bijzondere bijstand te verhogen naar 120%, jaarlijks een vrij beschikbaar bedrag beschikbaar te stellen, de vermogensgrens bij de kwijtschelding gemeentelijke belastingen te verruimen en de informatievoorziening te verbeteren. Voor 2023 is besloten om de Energieoeslag 2023 snel uit te betalen, bijzondere bijstand voor energiekosten te verstrekken, extra middelen aan de Voedselbank in Diemen toe te kennen en een extra ruimte voor het Financieel Café beschikbaar te stellen voor het voeren van privacy gevoelige gesprekken, zolang er geen andere huurder voor deze ruimte is.

Doelstelling	Wet inburgering: Nieuwkomers in de gemeente goed ondersteunen bij het leren van de taal, inburgering en participatie.
Wat wilden we doen?	- De gemeente biedt statushouders een brede intake en de Taalstart, een soort verlengde intake. Samen met de statushouder wordt een Plan Inburgering en Participatie (PIP) gemaakt waarin de leerroute en afspraken over participatie worden vastgelegd. De leerroutes worden gevolgd in Amsterdam of Amstelveen. - Statushouders worden in de eerste zes maanden financieel ontzorgd, volgen een cursus financiële zelfredzaamheid en krijgen financiële begeleiding. - De groep nieuwkomers die onder de wet inburgering 2013 valt, de zogenaamde ondertussengroep, wordt zo goed mogelijk bij het inburgeren ondersteund.
Wat hebben we gedaan?	- De taakstelling huisvesting statushouders is ruim gehaald. Dit was 32, waarbij 39 statushouders zijn gehuisvest. In 2023 zijn vijftien statushouders met een werkbemiddelingstraject begonnen. Twee statushouders zijn begonnen met de Onderwijsroute aan de VU. - Statushouders worden de eerste zes maanden financieel ontzorgd en krijgen financiële begeleiding. - Van de groep nieuwkomers onder de wet inburgering 2013, de ondertussengroep, zijn negen statushouders begonnen met een traject naar werk.
	De cursus financiële zelfredzaamheid is in 2023 wegens gebrek aan afspraken niet uitgevoerd. Er heeft wel maatschappelijke begeleiding plaatsgevonden waar aandacht is geweest voor de ontwikkeling van financiële zelfredzaamheid. Afspraken met Stichting Vluchtelingenwerk zijn gemaakt zodat deze cursussen per 2024 wel van start gaan.

Doelstelling	Schuldhelp: Inwoners met betalingsachterstanden eerder in beeld krijgen en uit eigen beweging hulp aanbieden.
Wat wilden we doen?	- Bij een meervoudig signaal over betalingsachterstanden op vaste lasten, zoals huur, energie, water en zorgverzekering door middel van een huisbezoek schulddienstverlening aanbieden. Het Rijk stelt vanaf 2023 via de Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden structureel middelen beschikbaar voor het voorkomen en bestrijden van armoede en schulden. - Aansluiten bij de Nederlandse schuldhelproute.
Wat hebben we gedaan?	- Gemeenten hebben sinds 2021 de wettelijke verplichting om schulden vroegtijdig op te sporen met behulp van signalen van derden. Onderdeel van deze taak is het afleggen van huisbezoeken in samenwerking met maatschappelijk werkers. De structurele middelen vanuit het Rijk worden ingezet om de schuldhelpverlening te optimaliseren. - Inwoners en ondernemers ervaren toenemende geldzorgen en betalingsachterstanden, vaak pas gemeld bij de gemeente als de schulden zijn opgelopen. Om dit te voorkomen, zet de gemeente Ouder-Amstel in op vroegsignalering en preventie. Sinds 1 juni 2023 werkt de gemeente samen met de Nederlandse Schuldhelproute (NSR) om inwoners op diverse manieren te bereiken; informeren en doorverwijzen naar ondersteuning, zoals via landelijke campagnes en push-meldingen bij deelnemende bedrijven.

Wat heeft het gekost?

Financieel overzicht Werk, Inkomen en Participatie

Werk, Inkomen en Participatie	R2022	B2023 primitief	B2023 na wijziging	R2023	Saldo
Lasten	6.159	4.715	6.469	6.387	82
Baten	3.255	2.829	3.242	3.205	-37
Saldo baten en lasten	-2.904	-1.886	-3.227	-3.182	45
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo reserves	-	-	-	-	-
Saldo	-2.904	-1.886	-3.227	-3.182	45

Toelichting Financieel overzicht

Hier is een samenvatting van de financiële toelichting:

Lasten

De per saldo € 82.000 lagere lasten worden veroorzaakt door de volgende posten:

- BBZ (zelfstandigen) uitkeringen: Er zijn in 2023 geen BBZ-uitkeringen verstrekt, waardoor er € 25.000 minder is uitgegeven dan begroot.
- Gemeentelijk minimabeleid: De totale uitgaven zijn € 91.000 hoger dan begroot, voornamelijk vanwege uitgaven die later door het Rijk worden gecompenseerd, zoals ondersteuning voor gedupeerden van de toeslagenaffaire (€ 67.000) en leefgeld voor de opvang van Oekraïners (€ 71.000).
- Energietoeslag: Er is circa € 264.000 minder uitgegeven dan begroot vanwege de mogelijkheid voor inwoners om tot 1 juli 2024 de Energietoeslag 2023 aan te vragen. Voorgesteld wordt om het budget van € 227.000 voor dit onderdeel met de eerste bestuursrapportage 2024 weer beschikbaar te stellen.
- Bijdrage aan de uitvoeringsorganisatie Duo+: Deze is € 240.000 hoger uitgevallen dan begroot.
- Vroegsignalering schuldhelpverlening: De uitgaven zijn € 27.000 lager dan begroot vanwege onder andere de implementatie van een nieuw systeem dat gefinancierd is uit een gemandateerd budget.
- Reintegratie statushouders: De uitgaven zijn € 65.000 lager dan begroot vanwege vertraging in het inkooptraject, waardoor kosten zijn verschoven naar 2024.
- Diverse overige uitgaven: Deze zijn € 56.000 lager uitgevallen dan begroot.

Baten

De per saldo € 37.000 lagere baten dan begroot worden veroorzaakt door:

- Inkomsten op het BUIG-budget: Deze zijn met € 77.000 toegenomen als gevolg van de compensatie voor de stijging van het wettelijk minimumloon.
- Toevoeging aan de voorziening dubieuze debiteuren: Deze bedraagt € 280.000 in 2023 en heeft betrekking op Bedrijfskapitaal TOZO. Dit bedrijfskapitaal is als lening verstrekt aan inwoners met een eigen onderneming ten tijde van corona. Van de inwoners wordt verwacht dat zij deze lening terugbetalen. Jaarlijks wordt de oninbaarheid van deze vorderingen getoetst. Het effect hiervan wordt gedeclareerd bij het Rijk en wordt opgenomen onder de baten. Echter is de oninbaarheid in 2023 later getoetst dan gebruikelijk, waardoor eventuele compensatie vanuit het Rijk op een later moment volgt.

- Terugvorderingen bijzondere bijstand: In totaal is er € 166.000 meer teruggevorderd dan begroot. Dit betreft terugvorderingen van verschillende soorten bijzondere bijstand die als lening zijn verstrekt aan inwoners.

Beleidskaders

Hieronder staan de kaderstellende documenten, de wetten en de verordeningen.

Kaderstellende documenten

- Nota Re-integratie 2015
- Nota Minimabeleid 2020
- Kadernota Investeren in inburgering, integratie en participatie 2020-2024
- Beleidsregels Invoering Wet taaleis 2016
- Beleidsregels eenmalige energietoeslag
- Beleidsregels Kostendelersnorm minimaregelingen 2016
- Besluit Mandatering bevoegdheden aan AM Match 2016
- Beleidsregels Gemeentelijke loonkostensubsidie 2015
- Besluit Compensatie chronisch zieken, gehandicapten en minima (CAV) 2014
- Beleidsregels Krediethypotheek 2013
- Beleidsregels Kwijtschelding vordering leenbijstand 2013
- Beleidsregels bijstand aan zelfstandigen 2020
- Beleidsregels Terugvordering 2021
- Beleidsregels Wet inburgering Gemeente Ouder-Amstel 2022
- Beleidsregels Waarschuwing en verminderde verwijtbaarheid 2013
- Beleidsplan Schuldhulpverlening 2018 – 2022
- Beleidsregels Schuldhulpverlening Ouder-Amstel
- Protocol Huisbezoeken 2021

Wetten

- Algemene wet bestuursrecht (AWB)
- Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
- Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
- Participatiewet
- Wet Inburgering 2021
- Wet SUWI
- Besluit SUWI
- Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)
- Wet Gemeentelijke schuldhulpverlening
- Algemeen Inkomensbesluit Sociale zekerheidswetten
- Besluit Aanwijzing registraties gezamenlijke huishouding 1998
- Besluit Bijstandverlening zelfstandigen 2004 (BBZ)
- Besluit Advisering beschut werk
- Besluit Gelijkstelling vreemdelingen Participatiewet, IOAW en IOAZ
- Besluit Participatiebudget
- Boetebesluit Socialezekerheidswetten
- Besluit Buitengerechtelijke kosten
- Besluit Extramurale vrijheidsbeneming en sociale zekerheid
- Besluit inburgering 2021
- Besluit Loonkostensubsidie participatiewet
- Besluit Proceskosten bestuursrecht
- Besluit Taaltoets Participatiewet
- Besluit Participatiewet

- Regeling Administratieve uitvoeringsvoorschriften Bbz 2004
- Regeling Bijstandsverlening aan zelfstandigen in het buitenland
- Regeling Financiering en verantwoording IOAW, IOAZ en Bbz 2004
- Regeling inburgering 2021
- Regeling Loonkostensubsidie Participatiewet
- Regeling Statistiek Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015
- Regeling SUWI
- Regeling Terugvordering geringe bedragen
- Regeling Uitkeringen gemeenten Bbz 2004 voor de uitvoeringsjaren 2012 en volgende
- Regeling Vermogenswaardering IOAZ Ouder-Amstel Begroting 2021-2024 Pagina 49
- Regeling Participatiewet, IOAW en IOAZ

Verordeningen

- Verordening Individuele inkomenstoeslag Ouder-Amstel 2020
- Verordening Afstemming 2015
- Verordening Verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015
- Verordening Cliëntenparticipatie Sociaal Domein Ouder-Amstel 2015
- Verordening Persoonsgebonden budget begeleid werken Wsw (regionaal)
- Verordening Cliëntenparticipatie Wsw (regionaal)
- Re-integratieverordening Participatiewet Ouder-Amstel 2023

Portefeuillehouder

Wethouder J.J. de Maa	Portefeuille
3e locoburgemeester	• Arbeidsmarktbeleid • Inkomensvoorzieningen • Minimabeleid • Emancipatiebeleid • Asielzoekersbeleid • Inburgering (statushouders) • Kwijtscheldingsbeleid • Maatschappelijke dienstverlening • Schuldhulpverlening • Sociale Werkvoorziening • Volwasseneneducatie

Indicatoren Werk en inkomen

Netto arbeidsparticipatie

Ouder-Amstel scoort al jaren hoger als het gaat om de netto arbeidsparticipatie. Dit heeft vooral te maken met de aanwezigheid van veel banen in de regio. In goede economische tijden is te zien dat wij dichter richting het landelijk gemiddelde gaan en in mindere economische tijden wordt de afstand tot het landelijke beeld weer wat groter.

Indicator	Termijn	Ouder-Amstel	Nederland	Bron
Netto arbeidsparticipatie	2021	71,4%	70%	waarstaatjegemeente.nl

Banen

Het aantal banen ten opzichte van het aantal inwoners is in Ouder-Amstel erg hoog. Dit heeft vooral te maken met de aanwezigheid van veel bedrijven in de Werkstad OverAmstel.

Indicator	Termijn	Ouder-Amstel	Nederland	Bron
Aantal banen per 1.000 inwoners van 15-74 jaar	2022	1.636	704	waarstaatjegemeente.nl

Bijstandsuitkeringen

Het aantal personen met een bijstandsuitkering is in Ouder-Amstel laag vergeleken met het landelijk gemiddelde. Dit heeft vooral te maken met de sociaal economische samenstelling van onze bevolking. Dit betekent niet dat wij ruim in onze middelen zitten. Bij de toekenning van de BUIG-middelen aan onze gemeente wordt rekening gehouden met die sociaal economische samenstelling.

Indicator	Termijn	Ouder-Amstel	Nederland	Bron
Personen met een bijstandsuitkering per 1.000 inwoners	2023	22	34	waarstaatjegemeente.nl

Aantal re-integratievoorzieningen

Conform het al eerder genoemde beeld, als gevolg van de sociaaleconomische samenstelling van onze bevolking, zien wij ook bij het inzetten van re-integratievoorzieningen dat wij onder het landelijk gemiddelde zitten.

Indicator	Termijn	Ouder-Amstel	Nederland	Bron
Lopende re-integratievoorzieningen per 1.000 inwoners van 15 tot 64 jaar	2023	5,7	12,3	waarstaatjegemeente.nl

Wet inburgering 2021

In de beleidsnota nieuwe wet inburgering 2020-2024 zijn onderstaande prestatie indicatoren vastgesteld. Een monitoringsinstrument voor inburgering is nog niet gereed, waardoor resultaten nog niet zichtbaar zijn.

Prestatie indicatoren	
1	80% van alle inburgeringsplichtigen is binnen zes maanden na huisvesting in de gemeente Ouder-Amstel begonnen met een integraal aanbod: het leren van de (vak)taal of het volgen van een opleiding gecombineerd met (betaald) werk.
2	Minimaal 70% van de inburgeringsplichtigen participeert 'naar vermogen', bij voorkeur via (betaald) werk, binnen twaalf maanden na instroom in de bijstand.
3	Gemiddeld minimaal een 7,0 scoren in het tevredenheidsonderzoek onder vertegenwoordigers die samenwerken binnen de Sociale Alliantie Ouder-Amstel.
4	Gemiddeld minimaal een 7,0 scoren in het tevredenheidsonderzoek onder inburgeringsplichtigen die deelnemen aan de nieuwe aanpak.

Door bezuinigingen rond het tevredenheidsonderzoek zijn indicatoren 3 en 4 niet meer van toepassing.